

ДРОГОБИЦЬКИЙ АРХІТЕКТОР ТА РЕДАКТОР “GAZETY NADDNIESTRZAŃSKIEJ” ЕДМУНД ЛЕОН ОСТОЯ СОЛЕЦЬКИЙ – СУЧАСНИК І ПРИЯТЕЛЬ ІВАНА ФРАНКА (до історії взаємин й співробітництва)

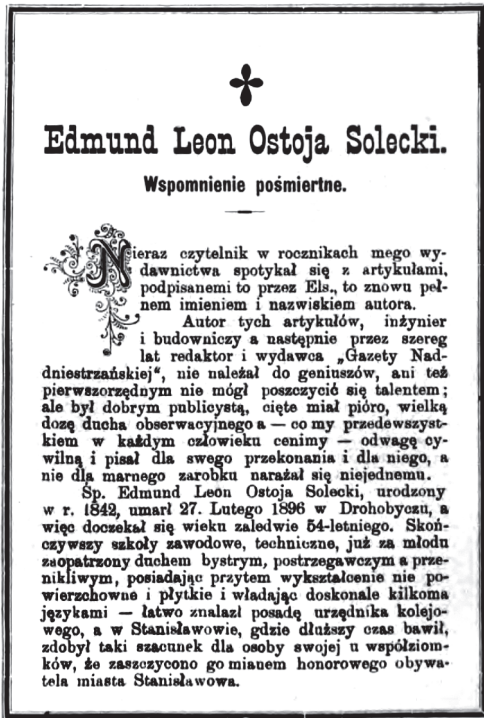
Нині місто Дрогобич широко відоме як в Україні, так і за її межами через своє природне багатство – соляний промисл та нафту, а також й тим, що у ньому народилися, проживали, навчалися та працювали чимало визначних постатей, котрі своєю діяльністю, полишеною спадщиною популяризували й продовжують популяризувати згаданий край у світі. Завдяки таким здобуткам знаних дрогобичан, уже в другій половині XV ст. Дрогобич став відомим культурним центром. Звісно, що заслуга цьому в першу чергу належить Юрію Котермаку-Дрогобичу (бл. 1450–1494 рр.), який став першим українським доктором медицини, доктором філософії, ректором Болонського університету та автором першої друкованої слов'янської книги. Так само у Дрогобичі прожив значну частину свого життя великий український вчений і письменник Іван Франко: тут він навчався у школі отців Василян, тут проходили і його гімназійні роки, звідси разом з гуртом своїх товаришів-однодумців розпочинав він свою славнозвісну культурно-просвітницьку “мандрівку” Галицьким Підгір'ям та упродовж усього свого життя ніколи не оминав нагоди завітати до міста свого дитинства та юності, побувати у знайомих людей, ще раз окинути оком місця, у яких йому доводилося жити в минулому.

З історією Дрогобича пов'язані також біографії багатьох інших відомих людей – Корнила Устияновича, Модеста Менцинського, Степана Витвицького, Андрія Мельника, Дмитра Грицяя, Петра Карманського, Василя Стефаника, Леся Мартовича, Стефана Коваліва, Остапа Нижанківського, Григорій Коссака, Бруна Шульца та ін. Зокрема, на сьогодні вважається, що саме Бруно Шульц зробив Дрогобич центром Європи.

Тому сьогодні, украй необхідним є вивчення життя і діяльності забутих та майже незнаних для сучасності постатей з Дрогобича, які залишили вагомий слід у культурно-освітньому та громадсько-політичному минулому міста. З-поміж таких малознаних, цікавою постатю є мешканець Дрогобича – Едмунд Леон Солецький – видавець і редактор дрогобицької “*Gazety Naddniestrzańskiej*”, публіцист, який за фахом був інженером-архітектором та будівничим.

З огляду на актуальність теми, ставимо собі за мету зробити глибокий аліз найбільш ґрунтовних праць та спеціальних досліджень з порушеної нами проблеми; у максимально повному обсязі подати основні віхи з життя і діяльності Е. Л. Солецького; на основі широкого джерельного матеріалу (епістолярій, газетна публіцистика, мемуари тощо) проаналізувати процес налагодження взаємин і співпраці Едмунда Леона Солецького з Іваном Франком.

Зазначимо, що на сьогодні уже нагромадилася значна кількість вітчизняних і зарубіжних досліджень про Е. Л. Солецького, що дозволяє у максимально повному обсязі зреалізувати поставлену перед нами мету запропонованого дослідження.

Перша сторінка посмертних спогадів про Е. Л. Солецького. Автор Г. Кохн (1 березня 1896 р.)*

гобичі, в своїх спогадах також згадав про діяльність Е. Л. Солецького⁶. Зокрема, він зупинився на своїй співпраці з редактором „Gazety Naddniestrzańskiej”, оскільки там друкував свої статті. Характеризуючи головного редактора часопису І. Дашинський вважав Е. Л. Солецького оригінальною людиною, оскільки той вів активну боротьбу з тогочасною дрогобицькою мафією. Цікавим є той факт, що багатії Дрогобицько-Бориславського нафтового басейну намагалися привабити Е. Л. Солецького, але той відмовився від співробітництва і у відповідь на сторінках своєї газети часто друкував матеріали про злидні робітників у Бориславі та про нещасні випадки з ними на промислах „boryslawskiej mordowni”, подаючи дані про вбитих і покалічених⁷.

Побіжно згадаємо дослідження Збігнева Хаусера „Подорожі цвинтарями України — колишньої Східної Малополющі. Львівське воєводство (східна частина). Т. III.”, у якому польський дослідник торкнувся опису католицького цвинтаря в Дрогобичі на вулиці Трускавецькій. Автору праці вдалося віднайти могилу з надгробком Е. Л. Солецького, зробити її світлину та детально описати. Важливість даної розвідки полягає в тому, що саме із написів на обеліску можемо дізнатися про точну дату народження і смерті дрогобицького архітектора⁸.

Заслугують уваги і дослідження, у яких аналізується багатогранна діяльність Е. Л. Солецького. Так, львівський історик Ярослав Грицак у своїй праці торкнувся проблеми перекладацької діяльності Е. Л. Солецького. Акцент зроблений на перекладах Е. Л. Солецьким творів Т. Г. Шевченка. Побіжно автор зачепив і його редактор-

Розпочнемо з того, що найпершою, немало ґрунтовною розповіддю про Едмунда Солецького став, нажаль, некролог, написаний Готхільвом Кохнаном, опублікований на сторінках журналу „Rocznik Samborski” за 1895–1896 рр. У своїх спогадах про Е. Л. Солецького Г. Кохн оглядово простежив його автобіографічні дані, здобутки на ниві краєзнавства та архітекторської роботи. Найбільше уваги автор приділив висвітленню питання редакторської роботи Е. Л. Солецького в часописі „Gazeta Naddniestrzańska”². Побіжно зацентруємо на тому, що посмертні згадки про Е. Л. Солецького також були опубліковані на сторінках часописів „Kurjer Lwowski”³ та „Талишанин”⁴.

Дещо пізніше, у 1916 р. про Е. Л. Солецького згадав Кароль Естрайхер у четвертому томі своєї праці „Bibliografia polska. XIX stulecia”. Тут подано відомості про реєстрацію документу, який стосувався ув'язнення Е. Л. Солецького через гостру критику маєстату цесаря⁵.

У 1925 р., польський політичний і державний діяч Ігнацій Дашинський, який впродовж 1880-х роках проживав у Дро-

ську роботу в часописі “*Gazeta Naddniestrzańska*”, а на основі нових архівних матеріалів доповнив біографічні редактора газети⁹.

Чимало наукових досліджень присвячено вивченню матеріалів дрогобицького часопису “*Gazeta Naddniestrzańska*”, де автори в контексті аналізу змістової наповненості газети охарактеризували світоглядні орієнтири її редактора та авторів. В цілому ж дослідники акцентують на важливості розміщених у газеті матеріалів для реконструкції історії Дрогобича та його околиць упродовж 1884–1889 рр.¹⁰

Робилися спроби аналізу взаємин та співробітництва Едмунда Леона Солецького з Іваном Франком. Ще у 1989 р. Франкознавець Мирослав Мороз у журналі “*Жовтень*” опублікував коротеньке повідомлення, де подав окремі сюжети із взаємин Е. Л. Солецького з І. Франком¹¹. Згодом, стаття була доповнена автором та надрукована на сторінках збірника “*Дрогобиччина – земля Івана Франка*”. В доповненій статті М. Мороз торкнувся різних спектрів життя і діяльності Е. Л. Солецького в контексті чого акцентував на Франкових поглядах щодо “*Gazety Naddniestrzańskiej*” та його головного редактора¹².

При кінці наголосимо, що ряд аспектів із історії налагодження взаємовідносин та співпраці Івана Франка з Едмундом Леоном Солецьким були уже предметом зацікавлення автора даної статті. Наприклад, аналізуючи листи з поштової скриньки Дрогобича до І. Франка дослідник вивчив, опублікував та прокоментував дві невідомі кореспонденції, які були відправлені вченому редактором “*Gazety Naddniestrzańskiej*”¹³. Дещо згодом, в окремій публікації, ним було простежено основні періоди життя і діяльності Франкового приятеля Едмунда Леона Солецького і в контексті цього охарактерезовано процес налагодження та формування відносин й співробітництва між ними. У підсумку дослідником акцентується, що постать І. Франка мала значний вплив на формування кругозору та інтересів Е. Солецького, а сама багатогранна діяльність другого, посіла значне місце у громадсько-політичному та культурно-освітньому житті Дрогобича та краю у другій половині ХІХ ст.¹⁴

Пороналізована вище історіографія проблеми, дає підстави стверджувати, що на сьогодні існує значний різносторонній та різноаспектний обсяг досліджень із заторкнутого нами питання. Проте, дані матеріали про життя й діяльність Е. Л. Солецького та його співпрацю з І. Франком не є повністю систематизованими та узагальненими, а розпорошеність вищезгаданих праць у різних виданнях (більшість з них малодоступні й раритетні), не сприяє широкому кругозору до більш детального ознайомлення з повною біографією дрогобицького архітектора та редактора “*Gazety Naddniestrzańskiej*” Едмунда Леона Остої Солецького в контексті його взаємин та співробітництва з Іваном Франком.

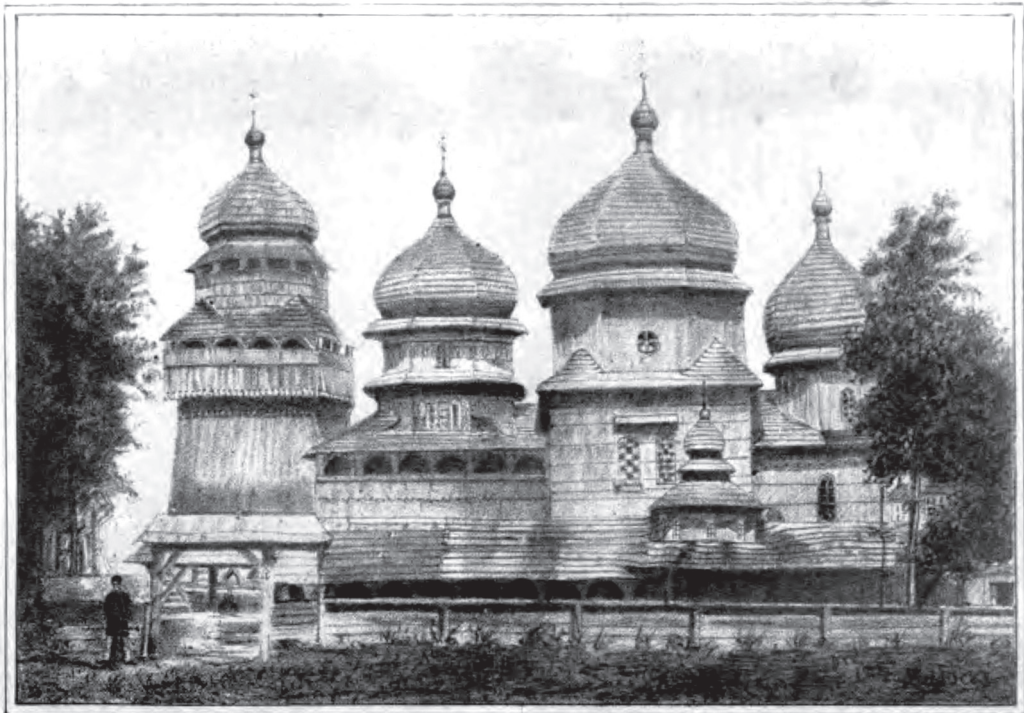
Едмунд Леон Остоя Солецький – маловідомий інженер-архітектор, перекладач, краєзнавець та редактор, народився 11 квітня 1842 р. Із його прізвища видно, що походив із розгалуженого шляхетського роду гербу “*ОСТОЯ*”, яким користувалися понад 200 шляхетських родів не лише на теренах України, а й Білорусі, Литви і Польщі. Закінчивши технічну школу, Е. Л. Солецький обійняв посаду службовця на Львівсько-Чернівецькій залізниці у місті Станіславі. Г. Кохн у некролозі про Е. Л. Солецького стверджує, що той був удостоєний звання почесного громадянина міста, проте не вказує за які заслуги¹⁵.

Згодом обставини склалися так, що у Е. Л. Солецького виник конфлікт із керівництвом залізниці, і той, у проміжку 1876–1877 рр. переїхав до Дрогобича¹⁶. Перебуваючи в місті Е. Л. Солецький зайнявся активною громадською, красназавчою та інженерно-архітектурною діяльністю. Він став активним дописувачем до журналу “*Rocznik Samborski*”. Так, у ньому він помістив ряд статей: “*Obecne nasze mieszczaństwo (skreślił z natury)*” (1881–1882 рр.)¹⁷, “*Cerkiew św. Jura w Drohobyczu, z litodrafiją wykonaną podług fotografii*

Zygmunta Freya w Drohobyczu" (1882–1883 pp.)¹⁸, "Kościół parafialny rz. k. w Drohobyczu (z 2 ma litografiami)" (1884–1885 pp.)¹⁹ та ін. З публікацій видно, що Е. Л. Солецький займався в Дрогобичі реставрацією місцевого парафіяльного костелу та церкви Святого Юра. Статті Е. Л. Солецького про церкву Святого Юра та парафіяльний костел, а також розміщені до них ілюстрації є знахідкою для дрогобицьких краєзнавців, оскільки уміщують у собі історичні довідки про архітектурні пам'ятки та описи зовнішності й реставраційних робіт, які проводилися під його наглядом. Зокрема, упродовж 1881–1883 р. Едмунд Леон Солецький на парафіяльному костелі надбудував третій ярус в стилі неоромантизму²⁰. З огляду на це вважаємо за доречно переопублікувати ілюстративний матеріал, використаний у своїх публікаціях Е. Л. Солецьким.

Окрім цього Е. Л. Солецький був активним кореспондентом газети "Strażnica". Я. Грицак відзначає, що упродовж 1878–1883 рр. Е. Л. Солецьким у згаданому часописі був надрукований цілий цикл статей про фінансові шахрайства дрогобицьких і бориславських підприємців²¹.

Одночасно Е. Л. Солецький критикує і політичне життя міста. Так, під час виборів 1877 р. та 1883 р. у місцеві органи влади та галицький сейм Е. Л. Солецький виступає з гострою критикою щодо місцевих політичних органів влади²². Вочевидь така активна громадська позиція Е. Л. Солецького спонукала дрогобицькі власті та підприємців

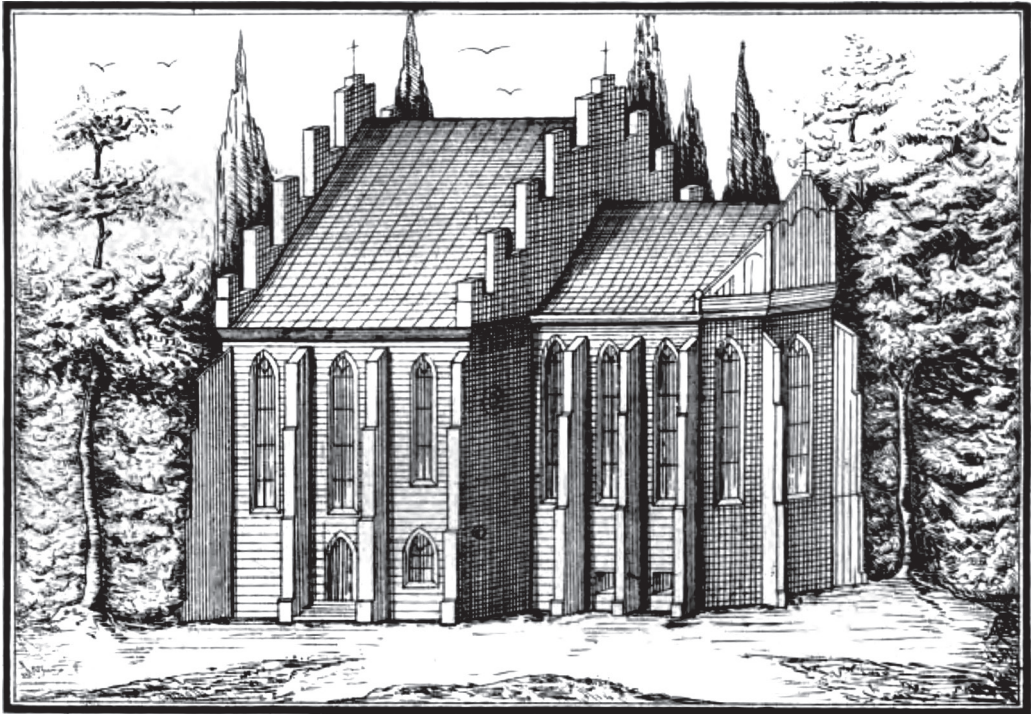
z litografii Twara: przem.: Lwów.

Podług fotografii Zygmunta Freya w Drohobyczu.

CERKIEW ŚW. JURA W DROHOBYCZU.

Подається за: Solecki E. L. *Cerkiew św. Jura w Drohobyczu, z litografią wykonaną podług fotografii Zygmunta Freya w Drohobyczu* // *Rocznik Samborski: nowa serja illustrowana: wydawnictwo na cele dobroczynne samborskie. 1882–1883. – R. VI. – Przemyśl: Nakł. Gothilfa Kohna, 1882–1883. – S. 180.*

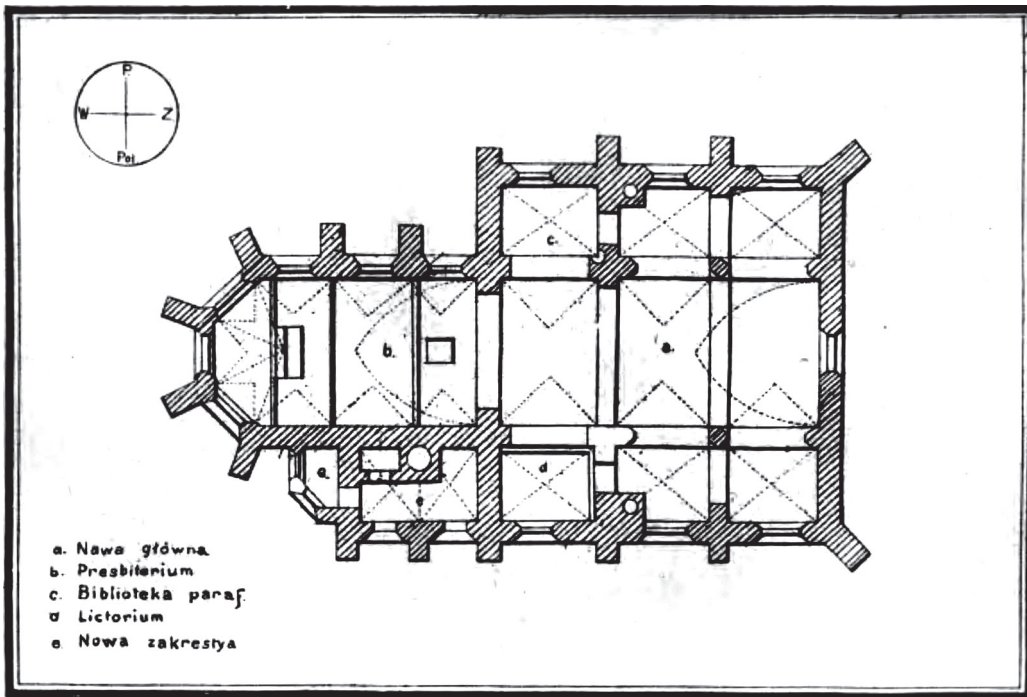
Kościół r. k. w Drohobyczu od południa

Lit A. Przyszałak Lwów

Подається за: Solecki E. L. *Kościół parafialny rz. k. w Drohobyczu (z 2 ma litografiami)* // *Rocznik Samborski: nowa serja illustrowana: wydawnictwo na cele dobroczynne samborskie. 1884–1885. – R. VIII. – Przemyśl: Nakł. Gothilfa Kohna, 1884–1885. – S. 133.*

робити на нього доноси до Галицького намісництва з обвинуваченням його у створенні підпільного соціалістичного товариства, проте він заявляв, що не є прихильником соціалістичних ідей, хоча й не має нічого проти щодо їх існування. Через такі обставини Е. Л. Солецький попадає під “опіку” влади. Будучи уже засновником та головним редактором дрогобицького часопису “*Gazeta Naddniestrzańska*” (заснував 16 лютого 1884 р.²³) його редакцію неодноразово трусили, наприклад у березні 1886 р., але завжди безрезультатно²⁴.

Згодом місцева влада знайшла привід призупинити активну громадсько-політичну діяльність Е. Л. Солецького. Як повідомляє на своїх шпальтах “*Nowy Kurjer Drohobycki*” у лютому 1890 р. за так звану “образу цісаря” Самбірський суд виніс йому вирок – шести-місячне ув’язнення. Так само із газети дізнаємося й про те, що дружина Е. Л. Солецького подала клопотання на ім’я цісаря про помилування чоловіка²⁵. Аналогічне повідомлення було уміщене і на сторінках часопису “*Діло*” у рубриці “*Новинки*” від 22 січня (3 лютого) 1890 р.²⁶ Цей документ було зареєстровано К. Естрайхером у четвертому томі своєї праці “*Bibliografia polska*”²⁷. Щоб уберегти своїх однодумців від аналогічного становища, Е. Л. Солецький на сторінках своєї газети, 1 лютого 1889 р., звернувся із проханням до усіх знайомих, товаришів та зрештою й усіх читачів, щоб вони уникали будь-яких розмов про їх стосунки із ним, з метою запобігання переслідування²⁸. Підтвердженням того, що Е. Л. Солецький був кілька разів ув’язненим слугують слова сина

Kościół r. k. w Drohobyczu Poziom

Подається за: Solecki E. L. *Kościół parafialny rz. k. w Drohobyczu (z 2 ma litografiami)* // *Rocznik Samborski: nowa serja illustrowana: wydawnictwo na cele dobroczynne samborskie. 1884–1885. – R. VIII. – Przemyśl: Nakł. Gothilfa Kohna, 1884–1885. – S. 137.*

Стефана Коваліва, який у своїх спогадах про батька зазначав, що Едмунд Солецький тричі відбував покарання у в'язниці. Дещо неточною є подана ним дата третього арешту Е. Л. Солецького. Так, син С. Коваліва зазначає, що Е. Л. Солецький після третього арешту вийшов із тюрми на початку літа 1902 р., проте ці дані слід вважати помилковими, оскільки його на той час уже давно не було в живих²⁹.

Ще однією важливою ланкою діяльності Е. Л. Солецького була публіцистська робота. Як згадувалося вище, упродовж від 16 лютого 1884 р. (перший випуск газети)³⁰ до 15 квітня 1889 р. (останнє видання часопису)³¹ у Дрогобичі виходила польська "*Gazeta Naddniestrzańska*" за редакцією Едмунта Леона Солецького³². "*Gazeta Naddniestrzańska*" оголосила себе голосом соціал-національної опозиції. В ній подавали офіційну інформацію про події в місті та районі. Її друкували в Львові у друкарні Наукового товариства ім. Т. Шевченка. Переважно вона виходила польською, інколи окремі матеріали друкувалися українською мовою³³.

Із змісту першого числа "*Gazety Naddniestrzańskiej*" було видно чіткі позиції та прагнення її видавців. У часописі було розміщено односторінкову вкладку-програму "*Gazety Naddniestrzańskiej*", яка була опублікована як "руською" так і польською мовами де представлялися основні пункти мети і завдань часопису: передбачалося утворення впливового демократичного руху на периферії та друкованого органу, який мав би сприяти консолідації його прибічників; контролювання діяльності влади у дотриманні законів; розширення прав місцевого самоврядування; обстоювання культурних і освітніх

Despotyzm czy autonomia?

Po wielu bardzo wielu latach zawiatała narodziła i w Austro-Węgrzech z początkiem drugiej połowy XIX stulecia jutrzienka swobody, wywalczona krwią, pracą i wytrwałością ludzi dobrej woli bez różnicy narodowości.

Wyrazem tej swobody i jej jedynym

dowskiej niemal wszelkiej agendy krajowe i państwowe, wypiera coraz bardziej ogół narodni od współdziałaniu w zawiadownictwie sprawami odoonemi, narzucając się terroryzmem na reprezentantów ludu tak, iż obecnie zdawać by się mogło, że nawet i nadzieji niema, aby z pod sprężytego rządu przemożnej i zbitiej tej falangi mógł się ogół naszego kraju bądź kiedy wydostać

i bezwładności, a w następstwie przy odnawianiu tych ciał parlamentarnych wyruguje jednostki egoistyczne i astąpi takowe prawdziwymi reprezentantami swymi, przez co też ciała te, już w duchu ogółu, a nie jednej warstwy narodni, przegwał będą.

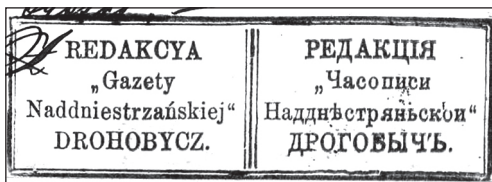
Do tej ewentualności nigdy by dojść nie mogło za rządów despotycznych, więc też rządy autonomiczne są bądź co bądź

Фрагмент титульної сторінки першого числа "Gazety Naddniestrzańskiej"

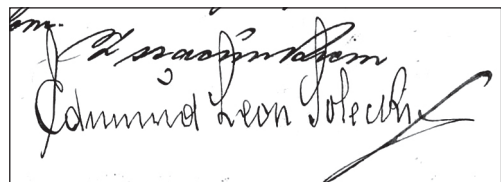
ідеалів, інспекція за культурно-освітньою роботою на провінції, забезпечення освітньо-культурних прав громадян, передусім українців й поляків, які складали велику етнічну групу краю; допомога у створенні та розширенні центрів громадського життя на провінції. Проте, істотний акцент у програмі відводився українському питанню в краї, адже українська проблема була першочерговим завданням для розв'язання, про що свідчить цитата із газети: *"Одвічне існування руського народу визнаємо безоглядно і безумовно, не менше визнаємо, що тут, на Русі має право руський народ жадати цілковитої рівноправності"*³⁴.

Ось такі позиції обстоював її головний редактор Е. Л. Солецький упродовж існування газети. Наголос ним ставився на захисті права простого люду, виступав за нормалізацію міжнаціональних стосунків у Галичині. Ці світоглядні орієнтації видавця, позначилися на змісті більшості публікацій газети. Це своєю чергою привертало до неї співробітників багатьох знаних представників демократичного руху в Галичині кінця XIX ст. У 1884 р. з редакцією газети співпрацював молодий польський соціаліст, друг Івана Франка Ігнацій Дашинський³⁵.

На сторінках "Gazety Naddniestrzańskiej" за 1884 р. поміщена стаття Е. Л. Солецького, у якій він прихильно ставився до українського культурного руху та дальшого розвитку польсько-українського зближення³⁶. Зауважимо, що вона не оминула пильність Івана

Штемпель редакції "Gazety Naddniestrzańskiej" (1886 р.)

Особистий підпис Е. Л. Солецького (1886 р.)

Do Iwana F. we Lwowie.

Mówiłaś do nas Jaskółeczko z Rusi,
 Że jedna z Polski nie uczyni wiosny;
 Że, gdy ma nadejść dzień dla nas radośny,
 Jaskółek więcej i więcej być musi...!

Słusznie mówiłaś; głos Twój nie stracony;
 M y nawołujem Jaskółek gromady, —
 Lecz T y wleciałaś na istne zagłady,
 Pomiedzy polskie i ruskie gawrony...!

Wracaj że nazad w T we rodzinne strony,
 Gdzie Cię Jaskółki żywo oczekują,
 Bo to li o ne nam wiosnę zwiastują,
 A nie krzykliwe, żarłoczne gawrony!...

E. L. —
 Drohobycz, 21. Września 1885.

Поэзия Е. Л. Солецкого
"Do Iwana F. We Lwowie"
 на шпальтах "Gazety Naddniestrzańskiej"

нас, ластівко з Русі, що одна ластівка з Польщі ще не робить весни. Коли має надійти до нас радісний день (приходу весни), ластівок повинно бути щоразу більше. Ти щebetала добре, голос твій не втрачений. Ми (зі свого боку) кличемо більше ластівок. Але ти (ластівко з Русі) прилетіла в час справжньої біди, яка існує тепер між польським і руським щebetанням. Повертайся же у свої рідні краї, де на тебе твої подруги чекають. Це вони віщують прихід весни, а не крик її галас"³⁸.

Будучи редактором "Gazety Naddniestrzańskiej" Е. Л. Солецький почав проявляти себе як перекладач. Його увагу привертають твори Т. Г. Шевченка, про що дізнаємося із поданого ним оголошення в часописі за число перше 1886 р., у якому редактор зазначає, що вже в другому номері "Gazety Naddniestrzańskiej" за цей рік будуть друкуватися впорядковані ним у польському перекладі поезії Тараса Шевченка із Празького видання⁴⁰ застерігаючи читача: "якщо дозволить цісарська державна прокураторія"⁴⁰. Припускаємо, що Е. Л. Солецькому все ж таки не було дозволено друкувати на шпальтах "Gazety Naddniestrzańskiej" польськомовні переклади поезій Т. Шевченка, оскільки ні в другому, ні в третьому та й інших числах часопису не було опубліковано жодного перекладу Шевченкових творів.

Та незважаючи на заборону популяризації Шевченкових творів тогочасною владою Е. Л. Солецький не полишав роботу у цьому напрямі. У 1889 р. на сторінках кількох чисел дрогобицького часопису "Nowy" Kurjer Drohobycki" була опублікована його розлога стаття "Wady ludu naszego"⁴¹ підписана криптонімом "L."⁴² у змісті якої він розмістив свій переклад на польську Шевченкового вірша "І день іде, і ніч іде"⁴³.

Про пристрась Е. Л. Солецького до Шевченкової поезії та її ним переклади повідомляє Г. Кохн, зазначаючи, що він переклав на польську "усього Шевченка" і це було наслідком глибокого його інтересу до української культури та вкрай добрим володінням української мови⁴⁴. За словами Я. Грицака, ідея перекладу творів Т. Шевченка на

Франка, оскільки він у своїй статті "Gazeta Naddniestrzańska" о колонізації Русі" підкреслив, що ця газета являє собою зразок того, якою повинна бути преса у провінції. За словами вченого, часопис обстоює інтереси народу, що призвели до її ненависті шляхтою. Іван Франко відзначив демократизм газети, братерське ставлення її до українців, інтелігенції та культури. Також, у своїй статті схвально відгукнувся І. Франко і про діяльність редактора, у якого здоровий і об'єктивний погляд на "наші справи", зауваживши: "Вповні одобряючи ті тверді і розумні слова Солецького, ми можемо тільки висловити побажання, щоб вони серед польської суспільності не були тою одною ластівкою, котра, як звісно, не робить ще весни"³⁷.

Позитивною була на ці слова І. Франка і реакція редактора газети, який відгукнувся поезією "До Івана Ф. у Львові". У поданих трьох строфах він наводить таку думку (переклад з польської): "Щebetала ти до

польську мову в Е. Л. Солецького могла виникнути під “впливом особистого знайомства з І. Франком”, а саме знайомство, мабуть, відбулося на початку 80-х рр. XIX ст., саме тоді, коли І. Франко вимушено змушений був перебувати у Нагуевичах, де саме і працював над перекладом Шевченкових творів на німецьку мову⁴⁵. В контексті сказаного зазначимо, що І. Франко також у своїх рецензіях задував про переклади творів Т. Шевченка на польську мову Е. Л. Солецьким⁴⁶.

Про приязні зв'язки І. Франка з Е. Л. Солецьким свідчать дві листівки від редактора газети до вченого. Перша, отримана І. Франком кореспонденція від редакції “Gazeta Naddniestrzańska” датується 19 листопада 1886 р. Зміст кореспонденції наступний: “*Проспекту до Вашого часопису “Поступ” я не отримав досі, а хотів би в № 24 докладніше про нього написати, а заразом дати відповідь на підлу нотатку хронікера “Самоврядування” про Вас і програму поступу. Прошу, отже, прислати мені проспект зворотною поштою і повідомити, коли вийде 1-ий № та чи бажаною була б кореспонденція звідти до того № і якого змісту*”⁴⁷.

Саме 15 листопада 1886 р. Іван Франко знову взявся за підготовку видання журналу “Поступ”, який було через кілька днів надруковано. 2 грудня 1886 р. проспект “Поступу” конфіскувала львівська прокуратура, а видання журналу заборонено⁴⁸. Отже, Едмунт Солецький так і не отримав жаданого проспекту “Поступу” від І. Франка, про що дізнаємося з листівки до вченого від 5 січня 1887 р., де автор пише: “*Що там з “Поступом”? Ані проспекту, ані 1-го номера я не отримав*”⁴⁹.

Автограф листівки від редакції [“Gazety Naddniestrzańskiej”]
до Івана Франка від 19 листопада 1886 р.

титул листівки

Wady ludu naszego.

III. O s p a ł o ś ć.

Taras Szewczeńko, ten wielki — a może dotąd jedyny znawca charakterów ludu naszego widząc nędzę moralną i materyjalną naokoło siebie wyjęknął z głębi duszy tych kilka słów żalu i przestrogi:

„Dzień się toczy, noc się toczy...

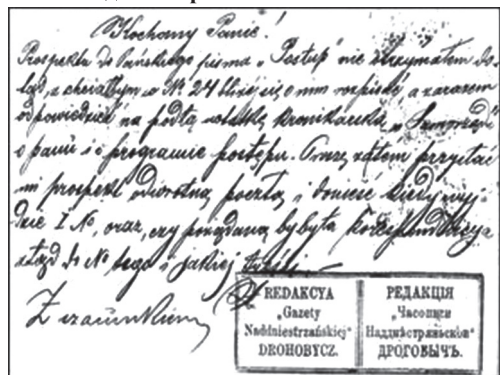
„Ty z głową w dłoniach i wśród chaty,

„Dziwisz się — czemu nie kroczy

„Apostół prawdy i oświaty...!”

Ten apostoł prawdy i oświaty... kroczy jednak od tysięcy lat, przemawia on do nas dobrodziejstwami przyrody i ciągami losu, my jednak — ten lud nasz jednak — skrywamy głowę w dłonie i zagrzebawszy się na przypiecku w chacie, nietylko że go nie widzimy, niepojmujemy, ale i owszem nagabywani doświadczeniem losu ciężkiego stajemy się coraz niemal nieczulszymi na jego wezwania i naszą ospałością zaprzepaszczaemy nawet możliwość wydzwignięcia się z tej naszej tradycyjnej niemal moralnej, więc materyjalnej nędzy...!

Фрагмент статті Е. Л. Солецького “Wady ludu naszego”, де надруковано його переклад Шевченкової поезії “I день іде, і ніч іде”

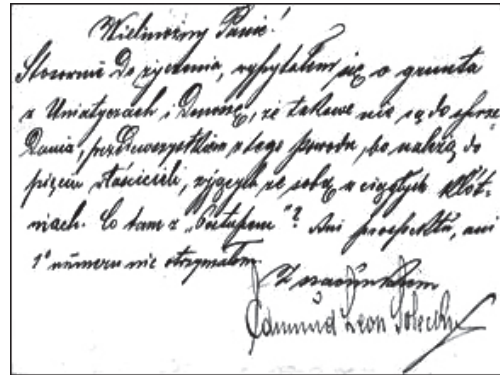

зворот листівки

Автограф листівки [Едмунда Леона Солецького] до Івана Франка від 5 січня 1887 р.

титул листівки

зворот листівки

Звернемо увагу й на те, що Е. Л. Солецький був власником великої домашньої бібліотеки, де його книжки позначалися особистим екслібрисом. Цією бібліотекою часто послуговувався І. Франко, коли, упродовж 1881–1883 рр. перебував у Нагуєвичих. Зауважимо на тому, що з поміж книжок у бібліотеці Е. Л. Солецького була й подарована йому І. Франком у часі його перебування в Нагуєвичих: *“Фавст. Трагедія Йоганна Вольфганга Гете. Часть перша. З німецького переклав і пояснив Іван Франко”*⁵⁰, яка на звороті титульної сторінки містила дарчий напис: *“Щирому Другови і Добродієви Солецькому Іван Франко”*. М. Мороз у своїх розвідках про Е. Л. Солецького зазначає, що подарована Франком книга редактору *“Gazety Naddniestrzańskiej”*, у свій час перебувала у домашній бібліотеці колишнього викладача іноземних мов Львівського технікуму радіоелектроніки Максима Телешівського, який згодом передав її на зберігання до фондів Музею Івана Франка у Львові в вересні 1988 р.⁵¹

Про останні роки життя Е. Л. Солецького достовірно нічого невідомо. Знаємо лише те, що його продовжувала переслідувати австрійська влада, яка неодноразово конфіскувала його статті, де йшла мова про жакливу експлуатацію робітників на бориславських нафтових родовищах та усякими способами відвертала його від активної громадсько-політичної, редакторсько-видавничої та перекладацької роботи.

Із некрологу, уміщеного в журналі *“Rocznik Samborski”* довідуємося, що свої останні роки життя Е. Л. Солецький, будучи позбавленим можливості займатися видавничою та редакторською роботою, прожив у злиднях, без належних життєвих вигод. Постійні обшуки та інкриміновані кримінальні справи проти Е. Л. Солецького призвели до підриву його здоров'я та врешті-решт до смерті⁵². Помер Е. Л. Солецький 27 лютого 1896 р.

Похований у Дрогобичі на католицькому цвинтарі по вулиці Трускавецькій. Зазначимо, що до сьогодні збереглася могила з обеліском Е. Л. Солецького. Із написів на ньому, нам вдалося визначити точну, досі невідому, дату народження і смерті малознаного дробичанина та ім'я автора пам'ятника. Згідно збереженому напису автором обеліску є невідомий нам Фр. Кус з Дрогобича⁵³ (*Див. наші світлини могили Е. Л. Солецького*).

На цю вельми прикру подію І. Франко помістив некролог у газеті *“Kurjer Lwowski”*, де повідомляє про смерть Едмунда-Леона Солецького, називаючи його міським будівничим. Згадуючи про нього, як колишнього редактора часопису *“Gazeta Naddniestrzańska”* – *“однієї з найкращих газет провінціальних у нашому краю”* – вчений зазначає, що покійний приклав багато зусиль і терпіння та лишив після себе смуток та прихильні спогади не лише серед знайомих із кола інтелігенції, а й з боку селян⁵⁴.

Могила Едмунда Леона Солецького. Цвинтар на вулиці Трускавецькій у Дрогобичі.

Вхідна брама на цвинтар.

Світлина В. Галика 2014–2016 років

Пам'ятник на могилі

Е. Солецького.

Напис на надгробному пам'ятнику.

Отже, постать не корінного дрогобичанина Едмунда Леона Остої Солецького посідала значне місце у громадсько-політичному та культурно-освітньому житті Дрогобича та краю у другій половині XIX ст. З його ім'ям пов'язана історія найдавніших архітектурних пам'яток міста (керував реставраційними роботами у церкві Святого Юра та парафіяльному костелі). Е. Л. Солецьким започатковано та очолено редакцію політично-економічного й демократичного місцевого часопису “*Gazeta Naddniestrzańska*”, яка виступала голосом соціал-національної опозиції і обстоювала освітньо-культурні права насамперед українців й поляків тощо. Тепер “*Gazeta Naddniestrzańska*” являє собою історичне джерело, у якому представлено цілий діапазон проблем (соціально-економічних, політичних та культурно-освітніх), з якими жило місто Дрогобич та його околиці наприкінці XIX ст. Заслугує уваги й перекладацька діяльність Е. Л. Солецького, який одним із перших почав перекладати твори Т. Шевченка на польську мову, хоча доля цих перекладів залишається досі невідомою. Таким чином постать Е. Л. Солецького має повне право перебувати під статусом неординарної, на чому неодноразово акцентували його сучасники.

*Подається за: Kohn G. Edmund Leon Ostojka Solecki. Wspomnienie pośmiertne / G. Kohn // Rocznik Samborski: nowa serja ilustrowana: wydawnictwo na cele dobroczynne samborskie. 1895–1896. – R. XIX. – Sambor: nakł. Gothilfa Kohna, 1895–1896. – S. 321.

² Kohn G. Edmund Leon Ostojka Solecki. Wspomnienie pośmiertne / G. Kohn // Rocznik Samborski: nowa serja ilustrowana: wydawnictwo na cele dobroczynne samborskie. 1895–1896. – R. XIX. – Sambor: nakł. Gothilfa Kohna, 1895–1896. – S. 321–325.

³ [Franko I.] [Solecki E-L.] // Kurjer Lwowski. – Lwów, 1896. – nr. 60. – 29 lutego. – S. 4.

⁴ Солецькій Едмундъ. Посмертний вѣсти / Едмундъ Солецькій // Галичанинъ. – 1896. – 20 фев. (3 марта). – Ч. 39. – С. 4.

⁵ Estreicher K. Bibliografia polska. XIX stulecia. Lata 1881–1900 / K. Estreicher. – T. IV. – Kraków: Nakładem Spółki księgarzy polskich, 1916. – S. 202.

⁶ Daszyński I. Pamiętniki / I. Daszyński. – Kraków: Nakładem Z.R.S.S. Proletariat, 1925. – 268 s.

⁷ Тамже. – S. 28.

⁸ Див. докладніше: Hauser Z. Podróże po cmentarzach Ukrainy – dawnej Małopolski Wschodniej / Z. Hauser. Tom III. Województwo Wschodnia). – Kraków: Księgarnia akademicka, 2007. – S. 78.

⁹ Див. докладніше про це у: Грицак Я. Забутий польський перекладач Т. Г. Шевченка – Е. Л. Солецький / Я. Грицак // Матеріали засідань Історичної та Археографічної комісії НТШ в Україні. – Львів, 1999. – Вип. 2. (1995 – 1997). – С. 111–116.

¹⁰ Див. про це докладніше у: Тельвак В. П. "Gazeta Naddniestrzańska" як історичне джерело / В. П. Тельвак // Дрогобицький краєзнавчий збірник / Ред. кол. Л. Тимошенко (голов. ред.), В. Александрович, Л. Винар, Л. Войтович, Я. Ісаєвич та ін. – Вип. X. – Дрогобич: Коло, 2006. – С. 734–744.; Тельвак В. П. Дрогобич кінця XIX ст. у дзеркалі "Gazety Naddniestrzańskiej" // Літопис Бойківщини. – ЗСА-Канада-Україна, 2010. – Ч. 2/79 (90). – С. 80–89.; Янишин Б. Щоденне життя галицького містечка другої половини XIX ст. на сторінках місцевої періодики (за матеріалами "Gazety Naddniestrzańskiej") / Б. Янишин, В. Тельвак // Проблеми історії України XIX – початку XX ст.: збірник. – К.: Інститут історії України НАН України, 2012. – Вип. XX. – С. 336–348.; Галик В. М. Дрогобицький часопис "Gazeta Naddniestrzańska" (До 130-річчя від виходу у світ першого числа газети) / В. М. Галик // Календар класного керівника на 2014–2015 навчальний рік. Посібник / Упор. Ю. Кишакевич. – Дрогобич: Видавничий відділ, 2014. – С. 123–125.

¹¹ Див.: Мороз М. Нам пишуть. Рукою Івана Франка / М. Мороз // Жовтень. Щомісячний літературно-мистецький та громадсько-політичний журнал спілки письменників України. – Львів, 1989. – № 7 (537). – липень. – С. 133.

¹² Див.: Мороз М. Одна сторінка біографії Каменяря / М. Мороз // Дрогобиччина – земля Івана Франка. – Дрогобич: Відродження, 1997. – Том 4. – С. 228–235.

¹³ Див. про це у: Адресати з Дрогобича до Івана Франка / Упорядкування, передмова і коментарі Володимира Галика / Наук. ред. Леонід Тимошенко. – Дрогобич: Коло, 2011. – С. 174–177, 280–282.

¹⁴ Див.: Галик В. М. До історії взаємин та співробітництва Івана Франка з редактором "Gazety Naddniestrzańskiej" – Едмундом Леоном Солецьким (за матеріалами епістолярної спадщини) / В. М. Галик // Проблеми гуманітарних наук: збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія "Історія" / ред. кол. О. Петrenchко (головний редактор) та ін. – Дрогобич: Видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2015. – Випуск тридцять шостий. – С. 59–71.

¹⁵ Kohn G. Edmund Leon Ostojka Solecki. Wspomnienie pośmiertne / G. Kohn // Rocznik Samborski: nowa serja ilustrowana: wydawnictwo na cele dobroczynne samborskie. 1895–1896. – R. XIX. – Sambor: nakł. Gothilfa Kohna, 1895 – 1896. – S. 321.

¹⁶ Див.: Там же. – S. 322.; Грицак Я. Забутий польський перекладач Т. Г. Шевченка – Е. Л. Солецький / Я. Грицак // Матеріали засідань Історичної та Археографічної комісії НТШ в Україні. – Львів, 1999. – Вип. 2. (1995–1997). – С. 112.

¹⁷ Див.: Solecki E. L. Obecne nasze mieszczanstwo (skreślił z natury) / E. L. Solecki // Rocznik Samborski: nowa serja ilustrowana: wydawnictwo na cele dobroczynne samborskie. 1881 – 1882. – R. V. – Przemyśl: nakł. Gothilfa Kohna, 1881–1882. – S. 29–33.

¹⁸ Див.: Solecki E. L. Cerkiew św. Jura w Drohobyczu, z litografią wykonaną podług fotografii Zygmunta Freya w Drohobyczu / E. L. Solecki // Rocznik Samborski: nowa serja ilustrowana: wydawnictwo na cele dobroczynne samborskie. 1882–1883. – R. VI. – Przemyśl: nakł. Gothilfa Kohna, 1882–1883. – S. 179–183.

¹⁹ Див.: Solecki E. L. Kościół parafialny rz. k. w Drohobyczu (z 2 ma litografiami) / E. L. Solecki // Rocznik Samborski: nowa serja ilustrowana: wydawnictwo na cele dobroczynne samborskie. 1884–1885. – R. VIII. – Przemyśl: nakł. Gothilfa Kohna, 1884–1885. – S. 131–140.

²⁰ Там же. – S. 137–139.

²¹ Грицак Я. Забутий польський перекладач Т. Г. Шевченка – Е. Л. Солецький / Я. Грицак // Матеріали засідань Історичної та Археографічної комісії НТШ в Україні. – Львів, 1999. – Вип. 2. (1995–1997). – С. 112.

²² Там само.

²³ Газета називалася так: "Gazeta Naddniestrzańska. Dwutygodnik polityczno-ekonomiczno-społeczny. Organ demokratyczny". Газета виходила через суботу кожного місяця з невеликими перервами і проіснувала до 15 квітня 1889 р. Див. про це детальніше у: Тельвак В. П.

“Gazeta Naddniestrzańska” як історичне джерело / В. П. Тельвак // Дрогобицький краєзнавчий збірник / Ред. кол. Л. Тимошенко (голов. ред.), В. Александрович, Л. Винар, Л. Войтович, Я. Ісаєвич та ін. – Вип. X. – Дрогобич: Коло, 2006. – С. 734–735.

²⁴ Nic to “Wam” nie pomoże // *Gazeta Naddniestrzańska*. – 1886. – № 6. – С. 1–2.

²⁵ “Nowy” Kurjer Drohobycki. Dwutygodnik polityczno-społeczno-ekonomiczny. – 1890. – 1 lutego. – S. 3.

²⁶ Див.: Новинки. Солецький Едмундъ... // *Дѣло*. – 1890. – 22 сѣчня (3 лютого). – Ч. 17. – С. 3.

²⁷ Див. про це у: Estreicher K. Bibliografia polska. XIX stulecia. Lata 1881 – 1900 / K. Estreicher. – Т. IV. – Kraków: Nakładem Spółki księgarzy polskich, 1916. – S. 202.

²⁸ Див. про це докладніше у: Мороз М. Одна сторінка біографії Каменяра / М. Мороз // Дрогобицьчина – земля Івана Франка. – Дрогобич: Відродження, 1997. – Том 4. – С. 232.

²⁹ Ковалів С. І. Франко у С. Коваліва в Бориславі / С. Ковалів // Іван Франко у спогадах сучасників. – Кн. 2. – Львів: Видавництво “Каменяр”, 1972. – С. 199.; Ковалів С. Спогади про Стефана Ковалева / С. Ковалів // *Радянське слово*. – № 169 (2799). – 1958. – 28 серпня. – С. 4.

³⁰ *Gazeta Naddniestrzańska*. – 1884. – № 1. – 4 s.

³¹ *Gazeta Naddniestrzańska*. – 1889. – № 7. – 4 s.

³² Франко І. Зібрання творів у 50-ти т. / І. Франко. – К.: Наукова думка, 1986. – Т. 48. – С. 724.

³³ Мороз М. Нам пишуть. Рукою Івана Франка / М. Мороз // *Жовтень*. Щомісячний літературно-мистецький та громадсько-політичний журнал спілки письменників України. – Львів, 1989. – № 7 (537). – липень. – С. 133.

³⁴ Див. докладніше: Програма “часописи Наддністрянської”, виходячої в Дрогобичі // *Gazeta Naddniestrzańska*. – 1884. – № 1. – S. 1–2.

³⁵ Див. докладніше: Адресати з Дрогобича до Івана Франка / Упорядкування, передмова і коментарі Володимира Галика / Наук. ред. Леонід Тимошенко. – Дрогобич: Коло, 2011. – С. 55.

³⁶ Ed. Kolonizacya Rusi // *Gazeta Naddniestrzańska*. – 1884. – № 14. – S. 2.

³⁷ Франко І. “Gazeta Naddniestrzańska” о колонізації Русі” / І. Франко // *Діло*. – Львів, 1884. – Ч. 104. – С. 2.; Франко І. “Gazeta Naddniestrzańska” о колонізації Русі” / І. Франко // Франко І. Зібрання творів у 50-ти т. – К.: Наукова думка, 1984. – Т. 44. – Кн. I. – С. 401–403.

³⁸ El. Do Iwana F. We Lwowie // *Gazeta Naddniestrzańska*. – 1885. – № 19. – S. 6.

* Тут мова йде про “Кобзар” Т. Шевченка, який було видано у Празі 1876 р. Див.: Шевченко Т. Г. Кобзарь з додатком споминок про Шевченка писателів Тургенева та Полонського. – Прага: друкарня Др. Ед. Грегера, 1876. – 275 с.

⁴⁰ Poezje Tarasa Szewczenki... // *Gazeta Naddniestrzańska*. – 1886. – № 1. – S. 7.

⁴¹ Див.: L. Wady ludu naszego. I. Domatorstwo // “Nowy” Kurjer Drohobycki”. – 1889. – № 4. – S. 2; L. Wady ludu naszego. II. Zacfanie // “Nowy” Kurjer Drohobycki”. – 1889. – № 5. – S. 2.; L. Wady ludu naszego. III. Ospalosc // “Nowy” Kurjer Drohobycki”. – 1889. – № 6. – S. 2.; L. Wady ludu naszego. II. Zacfanie // “Nowy” Kurjer Drohobycki”. – 1889. – № 5. – S. 2.; L. Wady ludu naszego. IV. Brak potrzeb // “Nowy” Kurjer Drohobycki”. – 1889. – № 7. – S. 2.

⁴² Переважно Е. Л. Солецький підписувався під своїми статтями криптонімами “L.”, “El.”, “Ed.”, “Els” або ж псевдонімом “Н. Ostoja” (Див. підписи під статтями Е. Л. Солецького у часописі “Gazeta Naddniestrzańska”).

⁴³ Див.: L. Wady ludu naszego. III. Ospalosc // “Nowy” Kurjer Drohobycki”. – 1889. – № 6. – S. 2.

⁴⁴ Див. про це у: Kohn G. Edmund Leon Ostoja Solecki. Wspomnienie pośmiertne / G. Kohn // *Rocznik Samborski: nowa serja illustrowana: wydawnictwo na cele dobroczynne samborskie*. 1895–1896. – R. XIX. – Sambor: nakł. Gothilfa Kohna, 1895 – 1896. – S. 324–325.

⁴⁵ Грицак Я. Забутий польський перекладач Т. Г. Шевченка – Е. Л. Солецький / Я. Грицак // *Матеріали засідань Історичної та Археографічної комісії НТШ в Україні*. – Львів, 1999. – Вип. 2. (1995–1997). – С. 112.

⁴⁶ Див. про це докладніше у: Франко І. Комаров М. Т. Шевченко в літературі і мистецтві. *Бібліографічний указатель матеріалів для изучення життя і произведень Т. Шевченка* / І. Франко. – Одеса, 1903. – 140+4 с. // *ЗНТШ*. – Львів, 1904. – Т. 57. – Кн. I. – С. 39.; Франко І. М. Комаров. Т. Шевченко в літературі і мистецтві. *Бібліографічний указатель матеріалів*

для изучения жизни и произведений Т. Шевченко. Одесса, 1903, стор. 140+4 нунум[еровані] // Франко І. Зібрання творів у 50-ти т. – К.: Наукова думка, 1982. – Т. 35. – С. 162.

⁴⁷ “Gazeta Naddniestrzańska”. Листівка до І. Франка від 19 листопада 1886 р. з м. Дрогобича. – Відділ рукописних фондів та текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України (Далі – І. Л.) – Ф. 3. – Од. зб. 1615. – С. 603–604.

⁴⁸ Франко І. Зібрання творів у 50-ти т. / І. Франко. – К.: Наукова думка, 1986. – Т. 49. – С. 556.

⁴⁹ [Солецький Едмунд Леон]. Листівка до І. Франка від 5 січня 1887 р. з м. Дрогобича. – І. Л. – Ф. 3. – Од. зб. 1615. – С. 645–646.

⁵⁰ Див.: Фавст. Трагедія Йогана Вольфганга Гете. Часть перша. З німецького переклав і пояснив Іван Франко. – У Львові: Заходом Редакції “Світа”, 1882. – 222 с. (+1 с.).

⁵¹ Див. про це у: Мороз М. Нам пишуть. Рукою Івана Франка / М. Мороз // Жовтень. Щомісячний літературно-мистецький та громадсько-політичний журнал спілки письменників України. – Львів, 1989. – № 7 (537). – липень. – С. 133.; Мороз М. Одна сторінка біографії Каменяра / М. Мороз // Дрогобиччина – земля Івана Франка. – Дрогобич: Відродження, 1997. – Том 4. – С. 228, 234.

⁵² Див.: Kohn G. Edmund Leon Ostoja Solecki. Wspomnienie pośmiertne / G. Kohn // Rocznik Samborski: nowa serja illustrowana: wydawnictwo na cele dobroczynne samborskie. 1895 – 1896. – R. XIX. – Sambor: nakł. Gothilfa Kohna, 1895–1896. – S. 324–325.

⁵³ Див. про це також у: Hauser Z. Podróże po cmentarzach Ukrainy – dawnej Malopolski Wschodniej. Tom III. Województwo Wschodnia) / Z. Hauser. – Kraków: Księgarnia akademicka, 2007. – S. 78.

⁵⁴ [Franko I.] [Solecki E. L.] // Kurjer Lwowski. – Lwów, 1896. – nr. 60. – 29 lutego. – S 4.

Володимир Галик.

Дрогобицький архітектор та редактор “Gazety Naddniestrzańskiej” Едмунд Леон Остоя Солецький – сучасник і приятель Івана Франка (до історії взаємин й співробітництва).

У статті, на основі численної історіографії та великої кількості джерельного матеріалу, максимально повно подано основні віхи з життя і діяльності малознаного дрогобицького архітектора та редактора місцевої “Gazety Naddniestrzańskiej” – Едмунда Леона Солецького. В контексті акцентовано на його різногранній діяльності (громадсько-політичній, публіцистичній, редакторській, перекладацькій тощо). Простежено процес зародження відносин та співпраці Едмунда Солецького із Іваном Франком. Представлені у статті ілюстрації, в тій чи іншій мірі слугують доповненням до тексту. Назагал визначено, що Едмунд Солецький полишив після себе великий слід у процесі розвитку культурно-освітнього та громадсько-політичного життя Дрогобича в другій половині XIX ст.

Volodymyr Halyk.

Drohobych Architect and Editor of “Gazeta Naddniestrzańska” Edmund Leon Ostoja Solecki As Ivan Franko’s Contemporary and Friend (On the History of Their Relations and Cooperation).

In the article, on the basis of rich historiography and a considerable scope of source material, the main landmarks of the life and activity of Edmund Leon Solecki, a little-known Drohobych architect and editor of the local newspaper “Gazeta Naddniestrzańska” are presented as fully as possible. Due accent – depending on contexts – is paid to Solecki’s many-sided activities (social-political, publisistic, editorial, translational, etc.). The establishment and evolution of relations and cooperation between Edmund Solecki and Ivan Franko also is investigated. The illustrations inserted into the article in some way or other serve as supplements to the text. On the whole, it is ascertained that Edmund Solecki left a memorable trace in the development of cultural-educational and political life of Drohobych in the second half of the XIX century.